

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2857/2018
30.10.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у радном спору тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Стојановић, адвокат из ..., против тужене Апотеке ББ из ..., чији је пуномоћник Негослав Гарчић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1114/18 од 08.06.2018. године, исправљеној решењем истог суда Гж1 1114/18 од 11.07.2018. године, у седници већа одржаној 30.10.2019. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА се пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1114/18 од 08.06.2018. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу П1 123/17 од 08.03.2018. године, поништено је као незаконито решење тужене број .. од 01.09.2017. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду и обавезана је тужена да тужиоца врати на рад и распореди га на послове који одговарају његовој стручној спреми и радној способности. Одлучено је да свака страна сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1114/18 од 08.06.2018. године, која је исправљена решењем истог суда од 11.07.2018. године, одлучено је о жалби тужене против првостепене пресуде, тако да је наведена првостепена пресуда преиначена и одбијен тужбени захтев тужиоца да се поништи као незаконито означено решење тужене којим је тужиоцу отказан уговор о раду и обавезе тужена да тужиоца врати на рад и распореди на послове који одговарају његовој стручној спреми и радној способности. Обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 105.000,00 динара, у року од осам дана.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка.

Врховни касациони суд је установио да је ревизија дозвољена у смислу члана 441. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11... 55/14). Зато нема места испитивању услова за примену члана 404. истог закона.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

Према утврђеним чињеницама, тужилац АА (рођен 1960. године) је економиста. По закљученом уговору о раду од 09.07.2005. године, код тужене је засновао радни однос на неодређено време. По анексу уговора о раду од 18.09.2012. године обављао је послове радног места интерног контролора и послове службеника за јавне набавке. У 2015. години тужилац се пријавио на конкурс за директора тужене и тада изложио своје виђење о могућностима побољшања пословања тужене. За директора није именован, рад је наставио на истим пословима. Тужилац је 03.03.2017. године Полицијској управи у ... доставио обавештење у којем је навео да је после завршетка ванредне ситуације због поплава у 2014. години, код тужене допремљена неутврђена количина пелена у виду хуманитарне помоћи, неевидентирани у пословним књигама, делом дистрибуирана по апотекама у склопу тужене а преостала количина се налази у централном магацину тужене. С тим у вези, органу МУП-а је наложено прикупљање потребних обавештења, по упуту Основног јавног тужилаштва у ... . Убрзо након достављања обавештења Полицијској Управи, тужилац је сачинио и Управном одбору тужене доставио 20.03.2017. године извештај интерне контроле у којем је указао на неправилан састав и неправилан рад Комисије за попис, а конкретно да пописом није обухваћена роба у објекту централног магацина, већа количина пелена и друге робе, предлажући да се оформи комисија која би утврдила порекло пелена и разлог неевидентирања у пословним књигама. Ове радње тужилац је предузео у 2017. години коју, као и 2016. годину, карактерише пословање са губицима, а конкретно таквим да је од 01.08.2016. године тужена била у блокади за износ потраживања у принудној наплати од 152.595.194,45 динара, према стању регистрованом код НБС 07.12.2017. године. У таквим условима, евидентно отежаног пословања, број систематизованих радних места код тужене је смањен. Смањење у односу на систематизованих 28 радних места по Правилнику о организацији и систематизацији послова од 29.09.2014. године, којим је било систематизовано радно место на којем је тужилац радио, одвијало се тако да је Правилником од 25.05.2017. године код тужене систематизовано 17 радних места међу којима се није налазило радно место на којем је тужилац радио, а Правилником од 25.08.2017. године систематизовано девет радних места, и то директора и осам радних места фармацеутског профила. Утврђене су чињенице да је Министарство здравља Републике Србије дало сагласност на акт о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места код тужене од 28.08.2017. године, а Градска управа Града ... закључила уговор о пружању рачуноводствених услуга од 23.08.2017. године, којим је вођење пословних књига Апотекарске установе ББ и састављање финансијских извештаја за пословну 2017. годину поверила ЛЗМ ДОО ВВ из ..., уз детаљан опис послова које ће пружалац услуга обављати путем два извршиоца са квалификацијом овлашћених рачуновођа, уз уговорену накнаду у износу од 480.000,00 динара.

Решењем в.д. директора тужене од 01.09.2017. године се утврђује да је тужилац остао нераспоређен, отказује уговор о раду тужиоцу због престанка потребе за обављањем послова радног места на којима је радио, утврђује право на исплату отпремнине, неисплаћених зарада и других примања у року од 30 дана од дана престанка радног односа.

Првостепени суд је оценом чињеница утврђених на основу исказа тужиоца и сведока ГГ, супруге тужиоца, која је као и тужилац остала без запослења код тужене, и других изведених доказа, закључио да у спору о законитости решења о отказу уговора о раду тужилац основано истиче навод да тај појединачни акт послодавца представља штетну радњу у вези са узбуњивањем у смислу члана 27. Закона о заштити узбуњивача („Службени гласник РС“, бр. 128/2014). При том, суд је у виду имао садржину поменутих Правилника о организацији и систематизацији послова код тужене, укључујући истоимене правилнике од 25.05.2017. године и 25.08.2017. године којима је предвиђено да у случају укидања послова и радних задатака или смањења радне способности запосленог, запосленом ће се обезбедити други посао или радни задатак сагласно његовој стручној спреми и радним способностима. Такође, суд значај придаје чињеницама да су се у периоду спровођења рационализације код тужене сви запослени, осим тужиоца и сведока ГГ, изјаснили да прихватају споразумни престанак радног односа уз исплату новчане накнаде, да је током тог периода постојала потреба за извршавањем послова какве је тужилац обављао, па закључује да је тужени у ситуацији да су сви извршиоци медицинског профила престали са радом, имао могућности да у оквиру одобреног броја запослених на неодређено време, актом предвиди радно место на којем би се обављали послови за којима очигледна потреба постоји, као и да је био дужан да тужиоцу понуди радно место у складу са његовом стручном спремом и радном способношћу, а да то није учинио, па да је побијано решење у склопу измене акта о систематизацији укидањем радног места на које је тужилац радио, последица извршеног узбуњивања од стране тужиоца.

Другостепени суд није прихватио становиште првостепеног суда, већ је првостепену пресуду преиначио уз оцену о неоснованости тужбеног захтева. При том, другостепени суд потенцира да питање организације рада спада у област аутономије послодавца и да није у надлежности суда да оцењује целисходност организације и систематизације радних места код тужене као послодавца. Изнето је у начелу тачно, под условом да се реорганизацијом не прикрива злоупотреба која би се последично кроз појединачни акт штетно одразила по запосленог који је пре промене акта о систематизацији предузео радњу спољашњег узбуњивања у смислу члана 12. став 3. Закона о заштити узбуњивача. Утолико, у конкретном случају питање броја и структуре запослених код тужене у периоду од марта 2017. године до доношења побијаног решења 01.09.2017. године, ужива значај у расправљању о законитости отказа уговора о раду тужиоцу, једнако као и питање да ли је тужена предузела одговарајуће активности да би се правовремено испитали услови да тужилац настави рад у другој радној средини, а у сарадњи са оснивачем.

Законом о заштити узбуњивача у члану 21. став 1. прописује да послодавац не сме чињењем или нечињењем да стави узбуњивача у неповољнији положај у вези са узбуњивањем, а у ставу 2. прописује да су ништаве одредбе општег акта којима се узбуњивачу ускраћује или повређује право, односно којима се ова лица стављају у неповољнији положај у вези са узбуњивањем. Другостепени суд је пропустио да у светлу наведене регулативе оцени правни значај истицаних чињеница као битних за примену материјалног права и условљавајућих за одлуку о тужбеном захтеву, због чега је другостепена пресуда морала бити укинута и предмет враћен том суду на поновно суђење.

У поновном поступку, другостепени суд ће, имајући у виду примедбе изнете у овом решењу, донети нову и закониту одлуку, којом ће изложити оцену о важним аспектима у разматрању о законитости побијаног решења о престанку радног односа.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци. Како одлука о парничним трошковима зависи од коначног исхода спора, морала је такође бити укинута.

Председник већа - судија
Љубица Милутиновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић